

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE TÉCNICAS COMPOSITIVAS APLICADAS Á DIRECCIÓN I
 CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA - curso 2023/2024
 TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 171/2016 do 24 de novembro)

Curso 2023/24

1.IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN										
DISCIPLINA: Técnicas compositivas aplicadas á dirección I										
ESPECIALIDADE:	Dirección				ITINERARIOS:	Dirección				
CARÁCTER:	Disciplina obrigatoria				TIPO DE CLASE:	Colectiva				
DEPARTAMENTO:	Composición				XEFE DE DPTO.:	Mª Paz Pita				
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:	Fernando Ruibal Tilve				
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	1
ECTS/CUAD.			2,5						Observacións:	
DOCENTES:	NOME E APELIDOS				EMAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Fernando Ruibal Tilve				ferruti_14@hotmail.com				Venres de 10:00 a 11:00 horas	

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR:	Cofecemento e emprego dos diferentes procedementos compositivos na realización de traballos vocais e/ou instrumentais, así como dos distintos sistemas de notación. Estudo dos procedementos construtivos, movementos, escolas, técnicas e tendencias da composición tradicional e contemporánea. Cofecemento das características e posibilidades técnicas e expresivas dos instrumentos e das resultantes derivadas das diversas agrupacións. A composición como recurso complementario á dirección.
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Os propios do primeiro curso da especialidade de Dirección
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:	Instrumentación aplicada, harmonía e contrapunto aplicados.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T3, T6, T8
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X2 X10, X13, X15, X20, X21, X22, X23
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	ED2, ED4, ED5, ED6, ED7, ED8
Ver a lista e descrición de competencias no Decreto 171/2016 do 24 de novembro, anexo II	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Coñecer os principais procedementos compositivos da historia da música e ser quen de empregalos na composición de pequenas obras ou fragmentos sinxelos de diferentes estilos e tendencias tradicionais e contemporáneas.	T1, T2, T3, T6 X1, X2, X10, X13, X15, X20, X21, X22, X23 ED2, ED4, ED5, ED6, ED7, ED8
Empregar nos exercicios prácticos diferentes plantillas instrumentais con preferencia pola orquestra, banda, coro e ensembles.	T1, T2, T3, T6 X1, X2, X10, X13, X15, X20, X21, X22, X23 ED2, ED4, ED5, ED6, ED7, ED8
Expoñer as obras escritas para agrupacións grandes dende a perspectiva do Director.	T1, T2, T3, T6, T8 X1, X10, X20, X21, X22, X23 ED6, ED7, ED8

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Técnicas compositivas tonais	1.1- Motivo, frase, tema, contrapunto. 1.2- Melodía e harmonía. Textura e planos. 1.3- Pequenas formas 1.4- Grandes formas	2
2. Instrumentación	1. A música vocal (aplicación práctica das técnicas compositivas inicialmente estudadas sobre o piano) 2. A orquestra de cordas (aplicación práctica das técnicas compositivas inicialmente estudadas sobre o piano)	10
3-Exposición e debate	traballos monográficos + proba.	2
4- Repaso dos contidos do cuatrimestre		2
TOTAL SESIÓNS:		16

5. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades introductorias	1		1
Exposición maxistral: Exposición dos principais aspectos teóricos a tratar nos diferentes temas. Ca finalidade de facilitar así a comprensión e posterior prácticatanto individual como colectiva.	5		5
Exposición práctico-teórica: Realización de análises prácticos que exemplifiquen e profundicen no tratado na exposición maxistral e que sirvan de modelo de traballo para o/a alumno/a.	2		2
Práctica individual: Permite a práctica non presencial do tratado tanto nas sesións de exposición maxistral coma nas de exposición práctico-teórica, así como a preparación das de práctica colectiva.		37	37
Práctica colectiva: Permiten a posta en común do traballo de análise práctico proposto para a práctica individual.	2		2
Lectura guiada e comentario de fontes: Lectura e debate no aula de pasaxes escollidas dos compendios de análise musical máis salientábeis.	1	7	8
Pescuda de información: Pescuda de textos e partituras axeitados á materia. Análise e comentario dos mesmos.	1	6	7
Exposición e debate de traballos: Exposición no grupo e posterior debate sobre o traballo monográfico realizado o longo do cuatrimestre.	2	7	9
Titorias: Orientación e dirección dos proxectos individuais.		4	4
Avaliación: Valoración e ponderación dos traballos individuais. Revisión das cualificacións.	2 (fora de docencia)		
TOTAL HORAS:			75

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Corrección de traballos individuais axustados ós contidos do cuatrimestre	O rendemento diario e a calidade do traballo personal será unha ferramenta fundamental, aparte das probase traballos, na avaliación do alumno.	T1, T2, T3, T6, T8, X1, X2, X10, X13, X15, X20, X21, X22, X23, ED2, ED4, ED5, ED6, ED7, ED8.	40%
Realización dun ou varios exames nos que se reflectan os contidos traballados no cuatrimestre.	Realización, exposición e debate dun ou varios traballos de composición musical que comprendan os obxectivos e contidos da materia cuadrimestral, nos que o alumno demostre atinxir os obxectivos e contidos da programación.	T3, T6, T8, X13, X15, X23, ED2, ED7, ED8.	60%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Corrección de traballos individuais axustados ós contidos do cuatrimestre	O rendemento diario e a calidade do traballo personal será unha ferramenta fundamental, aparte das probase traballos, na avaliación do alumno.	T1, T2, T3, X2, X10, X13, X15, X20, ED2, ED4, ED7, ED8.	40%
Realización dun ou varios exames nos que se reflectan os contidos traballados no cuatrimestre.	Realización, exposición e debate dun ou varios traballos de composición musical que comprendan os obxectivos e contidos da materia cuadrimestral, nos que o alumno demostre atinxir os obxectivos e contidos da programación.	T2, T3, T8, X10, X13, X15, X23, ED2, ED4, ED7, ED8.	60%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) máis de catro faltas conleva a perda de avaliación continua.			
Realización dun ou varios exames nos que se reflectan os contidos traballados no cuatrimestre.	Realización, exposición e debate dun ou varios traballos de composición musical que comprendan os obxectivos e contidos da materia cuadrimestral, nos que o alumno demostre atinxir os obxectivos e contidos da programación.	TODAS	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Realización dun ou varios exames nos que se reflectan os contidos traballados no cuatrimestre.	Realización, exposición e debate dun ou varios traballos de composición musical que comprendan os obxectivos e contidos da materia cuadrimestral, nos que o alumno demostre atinxir os obxectivos e contidos da programación.	TODAS	100%
Observacións:			

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS	
DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
<p>Deberanse cumprir as disposicións vixentes no marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social.</p> <p><i>Asimesmo terase en conta a ORDE do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia en que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.</i></p>	<p>Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.</p>

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

Bibliografía

BARKER, P.: *Composición vocal*. Fondo de cultura económica. 2012

CARSE, A.: *The history of orchestration*. Dover Publications Inc. 1964

CATALÁN, T.: *Sistemas compositivos temperados en el siglo xx*. Fundació Alfons el Magnànim. 2003DE

LA MOTTE, D.: *Armonía*. Labor. 1989

DE LA MOTTE, D.: *Contrapunto*. Labor. 1991

ERPF, H.: *Tratado de instrumentación y del arte de la instrumentación*. Dos Acordes. 2010

JOST, P.: *Instrumentación. Historia y transformación del sonido orquestal*. Idea Books. 2005

KOSTKA, S. & OTROS: *Tonal harmony*. Mc Graw Hill. 2013 KÜHN, C.: *Historia de la composición musical en ejemplos comentados*. Idea Books. 2003

SCHÖNBERG, A.: *Fundamentos de la composición musical*. Real Musical. 1989

SCHÖNBERG, A.: *Modelos para estudiantes de composición*. Ricordi americana. 1943

STONE, K.: *Music notation in the twentieth century*. WW Norton & Co. 1980

TOCH, E.: *Elementos constitutivos de la música. Armonía, melodía, contrapunto y forma*. Idea Books. 2001

THORPE DAVIE, C.: *Musical structure and design*. Dover Publications Inc. 1966

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE TÉCNICAS COMPOSITIVAS APLICADAS Á DIRECCIÓN II
 CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA
 TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 171/2016 do 24 de novembro)
Curso 2023/24

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN										
DISCIPLINA: Técnicas compositivas aplicadas á dirección II										
ESPECIALIDADE:	Dirección				ITINERARIOS:	Dirección				
CARÁCTER:	Disciplina obrigatoria				TIPO DE CLASE:	Colectiva				
DEPARTAMENTO:	Composición				XEFE DE DPTO.:	Mª Paz Pita				
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:	Fernando Ruibal Tilve				
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	1
ECTS/CUAD.				2,5					Observacións:	
DOCENTES:	NOME E APELIDOS				EMAIL/TEL/WEB				TITOR IA	
	Fernando Ruibal Tilve				ferruti_14@hotmail.com				Venres de 10:00 a 11:00 horas	

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
DESCRIPTOR:	Coñecemento e emprego dos diferentes procedementos compositivos na realización de traballos vocais e/ou instrumentais, así como dos distintos sistemas de notación. Estudo dos procedementos construtivos, movementos, escolas, técnicas e tendencias da composición tradicional e contemporánea. Coñecemento das características e posibilidades técnicas e expresivas dos instrumentos e das resultantes derivadas das diversas agrupacións. A composición como recurso complementario á dirección.
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Os propios do primeiro curso da especialidade de Dirección
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:	Instrumentación aplicada, harmonía e contrapunto aplicados.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T3, T6, T8
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X2, X10, X13, X15, X20, X21, X22, X23
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	ED2, ED4, ED5, ED6, ED7, ED8
Ver a lista e descrición de competencias no Decreto 171/2016 do 24 de novembro, anexo II	

3. OBXECTIVOS	
DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Cofecer os principais procedementos compositivos da historia da música e ser quen de empregalos na composición de pequenas obras ou fragmentos sinxelos de diferentes estilos e tendencias tradicionais e contemporáneas.	T1, T2, T3, T6 X1, X2, X10, X13, X15, X20, X21, X22, X23 ED2, ED4, ED5, ED6, ED7, ED8
Empregar nos exercicios prácticos diferentes plantillas instrumentais con preferencia pola orquestra, banda, coro e ensembles.	T1, T2, T3, T6 X1, X2, X10, X13, X15, X20, X21, X22, X23 ED2, ED4, ED5, ED6, ED7, ED8
Expoñer as obras escritas para agrupacións grandes dende a perspectiva do Director.	T1, T2, T3, T6, T8 X1, X10, X20, X21, X22, X23 ED6, ED7, ED8

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Técnicas compositivas non tonais	1.1- Modalidade, impresionismo 1.2- Sistemas mais representativos da primeira metade do século XX	2
2. Instrumentación	2.1. A orquestra sinfónica (aplicación práctica das técnicas compositivas inicialmente estudadas sobre o piano) 2.2 A orquestra con solistas (aplicación práctica das técnicas compositivas inicialmente estudadas sobre o piano)	10
3-Exposición e debate	traballos monográficos + proba.	2
4- Repaso dos contidos do cuadrimestre		2
	TOTAL SESIÓNS:	16

5. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades introductorias	1		1
Exposición maxistral: Exposición dos principais aspectos teóricos a tratar nos diferentes temas. Ca finalidade de facilitar así a comprensión e posterior prácticatanto individual como colectiva.	5		5
Exposición práctico-teórica: Realización de análises prácticos que exemplifiquen eprofundicen no tratado na exposición maxistral e que sirvan de modelo de traballopara o/a alumno/a.	2		2
Práctica individual: Permite a práctica non presencial do tratado tanto nas sesiónsde exposición maxistral coma nas de exposición práctico-teórica, así como a preparación das de práctica colectiva.		37	37
Práctica colectiva: Permiten a posta en común do traballo de análise práctico proposto para a práctica individual.	2		2
Lectura guiada e comentario de fontes: Lectura e debate no aula de pasaxes escollidas dos compendios de análise musical máis salientábeis.	1	7	8
Pescuda de información: Pescuda de textos e partituras axeitados á materia.Análise e comentario dos mesmos.	1	6	7
Exposición e debate de traballos: Exposición no grupo e posterior debate sobre o traballo monográfico realizado o longo do cuatrimestre.	2	7	9
Titorias: Orientación e dirección dos proxectos individuais.		4	4
Avaliación: Valoración e ponderación dos traballos individuais.Revisión das cualificacións.	2 (fora de docencia)		
TOTAL HORAS:			75

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Corrección de traballos individuais axustados ós contidos do cuatrimestre	O rendemento diario e a calidade do traballo personal será unha ferramenta fundamental, aparte das probas traballos, na avaliación do alumno.	T1, T2, T3, T6, T8, X1, X2, X10, X13, X15, X20, X21, X22, X23, ED2, ED4, ED5, ED6, ED7, ED8.	40%
Realización dun ou varios exames nos que se reflectan os contidos traballados no cuatrimestre.	Realización, exposición e debate dun ou varios traballos de composición musical que comprendan os obxectivos e contidos da materia cuadrimestral, nos que o alumno demostre atinxir os obxectivos e contidos da programación.	T3, T6, T8, X13, X15, X23, ED2, ED7, ED8.	60%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Corrección de traballos individuais axustados ós contidos do cuatrimestre	O rendemento diario e a calidade do traballo personal será unha ferramenta fundamental, aparte das probas traballos, na avaliación do alumno.	T1, T2, T3, X2, X10, X13, X15, X20, ED2, ED4, ED7, ED8.	40%
Realización dun ou varios exames nos que se reflectan os contidos traballados no cuatrimestre.	Realización, exposición e debate dun ou varios traballos de composición musical que comprendan os obxectivos e contidos da materia cuadrimestral, nos que o alumno demostre atinxir os obxectivos e contidos da programación.	T2, T3, T8, X10, X13, X15, X23, ED2, ED4, ED7, ED8.	60%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) máis de catro faltas conleva a perda de avaliación continua.			
Realización dun ou varios exames nos que se reflectan os contidos traballados no cuatrimestre.	Realización, exposición e debate dun ou varios traballos de composición musical que comprendan os obxectivos e contidos da materia cuadrimestral, nos que o alumno demostre atinxir os obxectivos e contidos da programación.	TODAS	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Realización dun ou varios exames nos que se reflectan os contidos traballados no cuatrimestre.	Realización, exposición e debate dun ou varios traballos de composición musical que comprendan os obxectivos e contidos da materia cuadrimestral, nos que o alumno demostre atinxir os obxectivos e contidos da programación.	TODAS	100%
Observacións:			

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS	
DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
<p>Deberanse cumprir as disposicións vixentes no marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social.</p> <p><i>Asimesmo terase en conta a ORDE do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia en que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.</i></p>	<p>Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.</p>

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

Bibliografía

- BARKER, P.: *Composición vocal*. Fondo de cultura económica. 2012
- CARSE, A.: *The history of orchestration*. Dover Publications Inc. 1964
- CATALÁN, T.: *Sistemas compositivos temperados en el siglo xx*. Fundació Alfons el Magnànim. 2003DE
- LA MOTTE, D.: *Armonía*. Labor. 1989
- DE LA MOTTE, D.: *Contrapunto*. Labor. 1991
- ERPF, H.: *Tratado de instrumentación y del arte de la instrumentación*. Dos Acordes. 2010
- JOST, P.: *Instrumentación. Historia y transformación del sonido orquestal*. Idea Books. 2005
- KOSTKA, S. & OTROS: *Tonal harmony*. Mc Graw Hill. 2013 KÜHN, C.: *Historia de la composición musical en ejemplos comentados*. Idea Books. 2003
- SCHÖNBERG, A.: *Fundamentos de la composición musical*. Real Musical. 1989
- SCHÖNBERG, A.: *Modelos para estudiantes de composición*. Ricordi americana. 1943
- STONE, K.: *Music notation in the twentieth century*. WW Norton & Co. 1980
- TOCH, E.: *Elementos constitutivos de la música. Armonía, melodía, contrapunto y forma*. Idea Books. 2001
- THORPE DAVIE, C.: *Musical structure and design*. Dover Publications Inc. 1